

LAUSUNTO

Helsinki, 6.9.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Eduskunta

Viite: Sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen torstaina 7.9.2023 klo 10.00

Asia: HE 9/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantumalon lykkäämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lisätietoja: erityisasiantuntija Päivi Kiiskinen, paivi.kiiskinen@soste.fi, puh. 0400 516 018

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas



pääsihteeri

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

- Eduskunnan juuri hyväksymän lain uudelleen avaaminen ei ole hyvää hallintoa. SOSTE ei kannata voimaantulon siirtoa.
- Tarvittavien muutosten arviointi tulisi perustua tutkittuun tietoon. SOSTE katsoo, että toimeenpanoa voidaan selkeyttää esim. Sosiaali- ja terveysministeriön erillisellä ohjeistuksella.
- Mahdolliset muutokset lakiin tulee valmistella lain kohderyhmiä edustavien järjestöjen kanssa.

LAUSUNTO

SOSTE kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa saamastaan lausuntopyynnöstä sekä kutsusta kuulemiseen.

Eduskunnan juuri yksimielisesti hyväksymän lain uudelleen avaaminen ei ole hyvää hallintoa

Uutta vammaispalvelulakia on odotettu pitkään. Uudistusta valmisteltiin yhteistyössä eri vamma ryhmiä edustavien vammaisjärjestöjen kanssa. Myös eduskuntakäsittelyn aikana kuultiin laajasti eri tahoja ja eduskunta hyväksyi lain yksimielisesti valiokunnan tekemien muutosten mukaisesti. Eduskunnan juuri hyväksymän lain uudelleen avaaminen ei ole hyvää hallintoa. SOSTE ei kannata voimaantulon siirtoa.

Tarvittavien muutosten arviointi tulisi perustua tutkittuun tietoon

Voimaantulon siirron sijaan SOSTE kannattaa esityksessä olevaa kolmatta toteuttamisvaihtoehtoa, jonka mukaan uusi vammaispalvelulaki tulisi voimaan, kuten alun perin on tarkoitettu ja lain toteutumista seurattaisiin sekä muutostarpeita arvioitaisiin huolella tehtävän seurannan perusteella. Tarvittavia muutoksia olisi tämän jälkeen tietoon perustuen helpompi arvioida. SOSTE katsoo, että toimeenpanoa voidaan tarvittaessa selkeyttää esim. Sosiaali- ja terveysministeriön erillisellä ohjeistuksella. Näin vältetään erilaisilta soveltamiskäytännöiltä.

Hyvinvointialueiden resurssit vammaispalveluiden toteuttamiseksi on turvattava

SOSTE tunnistaa tarpeen merkittävään valtiontalouden tasapainottamiseen. Heikoimmassa asemassa olevien palvelut ei saa kuitenkaan olla säästökohte. Hyvinvointialueiden resurssit vammaispalveluiden toteuttamiseksi on turvattava. SOSTE korostaa, että vammaispalvelulaki on toissijainen erityislaki. Se minkä lain perusteella palvelut myönnetään, tulee perustua tarpeeseen, ei diagnoosiin, eikä palveluiden maksullisuuteen tai maksuttomuuteen.

Mahdolliset muutokset lakiin tulee valmistella lain kohderyhmiä edustavien järjestöjen kanssa

Esitys voimaantulon siirtämisestä jakaa jäsenkenttäämme. Jäsenjärjestöjen kannat ovat sekä puolesta että vastaan. SOSTE korostaa, että lakiin tehtävät mahdolliset muutokset tulee valmistella huolellisesti yhteistyössä laajasti lain kohderyhmiä edustavien järjestöjen kanssa. Mikäli siirtoon päädytään, on esitetty ajankohta 1.1.2025 tarkoituksenmukainen.